

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

Velja

za celo leto . . . . . K 20.—
» pol leta . . . . . » 11.—
» četrt » . . . . . » 6.—
» 1 mesec . . . . . » 2.—
za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 50 v, med besedilom po 1 K za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 80 v, za parte, zahvale in izjave po 1 K za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 30 v za besedo; debelo tiskano 60 v vsakokrat; minimum 5 K.

Za izvestilo pri upravnštvu 3 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

MIR

Glasiilo koroških Slovencev.

Leto XXXIX.

Prevalje, 21. septembra 1920.

Št. 56

„Geteilt und ungeteilt.“

(Spisal kmet v velikovski okolici.)

Naši nacelni imajo vedno na jeziku: „Kärnten ungeteilt.“ Poglejmo, kako so nas imeli „geteilt“ in sedaj hočejo zopet „ungeteilt“. „Ungeteilt“ smo bili pri davkarji, da smo pridno plačevali deželne doklade in smo pridno polnili deželno kaso, iz katere je prav pridno zajemala nemška „Landwirtschaft“, ki je delila premije in subvencije le nemškimi purgarjem. Tako je dobil na pr. Sterše več tisoč kron, da je napravil iz polja pašnik, Fajnik ravno tako, Glačnik Bog ve koliko, in slovenski kmet je bil le Lazar pri bogatinovi mizi.

Tukaj smo bili „geteilt“. „Geteilt“ smo bili, da so nas in naše sine tiščali na fronto, sami si v zaledju polnili nikdar polne mavhe. „Ungeteilt“ nas niso pustili nikdar. Pri vsakih volitvah so nas naredili „geteilt“, vedeli so dobro, ko bi bil kmet in delavec (pošten delavec in ne tisti „Werkführerji“ in „direktorji“), „ungeteilt“, bi jim dali „Fuß in A...“. „Geteilt“ smo bili tudi pri vojaki. Zmerom so dobivali nemški šarži boljše službe, za nas Slovence so imeli le kanone, da se je splošno reklo: „Die Slovenen sind Kanonenfutter.“ In besede „Schweinehund, Drecksau“ so bile najlepše, in nemški oficirji so bili prave hijene nasproti Slovincem.

In kako pa je bilo s podporo ženam in otrokom, ko smo očetje in sinovi služili pri vojski? Nemcem bi bilo najljubše, da bi ne dali revnemu ljudstvu nič, ženam raznih vojvod pa kar cele milijone. In slovenskim poslancem je šla revščina do dna srca in so prav odločno nastopili v državnem zboru in zahtevali večjo podporo.

Ali slovenski poslanci niso odnehali, dali so Nemcem samo 24 ur odloga, hočeš ali nočeš, in vendar so se trdoglavi Nemci premislili in so dovolili večjo podporo. Slovenske žene in matere, vidite, kje se najdejo boljša srca; v Nemški Avstriji, ki je od Boga in celega sveta zapuščena, ali v Jugoslaviji, kjer vlada vera in ljubezen?

Slovenski kmet, žene in delavci, izpolnimo Nemcem zadnjo željo s tem, da glasujemo vsi za Jugoslavijo, da postanemo v resnici „ungeteilt“.

Edino le v Jugoslaviji moremo postati nemoteno „ungeteilt“, ker nas nobeden vrag ne bo delal „geteilt“ in postali bomo gospodarsko močen in srečen narod.

Kaj pravijo Nemci o Avstriji?

V Nemški Avstriji trkajo na vrata državno-zborske volitve. Vse stranke vabijo in prosijo in kličejo volilce v skromni svoj hlevček ter obsipajo ljube Mihelčke ne z žemljami in kračami, temveč z volilnimi oklici, ki so črni od samih lepih obljub.

Tudi „vsenemška ljudska stranka“, kateri pripadajo tudi Lackner, Angerer in vsi oni Celovčiči, ki nam ne morejo naslikati Avstrije v prerožnatih barvah, so izdali volilni poziv. Pa so se zopet enkrat urezali. Našim slovenskim glasovalcem obljubljajo v Avstriji medena in sladkorna nebesa, na Dunaju pa si upajo povedati volilcem tudi resnico, ki ni prav nič rožnata. V vsenemškem volilnem oglasu beremo med drugimi črnimi vestmi:

„Nemška Avstrija, kakor jo je stvorila senžermenska mirovna pogodba, ne more živeti ne v državnem, ne v gospodarskem oziru... Državna uprava lenuhari, vojaštvo, ki požira milijarde, je postalo groza in strah, ne pa podpora našega ljudstva; v podružabljenih tovarnah, v državnih delavnicah vlada korupcija in nesmiselno zapravljanje, ki nas vede k polomu. Ravno v socializiranih državnih, deželnih in občinskih obratih se lovi štrajk za štrajkom, ki so posledica desetletnega šuntanja ljud-

skega sloja proti sloju, ki zabranjuje zboljšanje našega stanja.“

Škoda, da ne moremo na dragocenem „Mirovem“ prostoru podati celega dolgega oklica, ki slika v takih temnih barvah obupno stanje judovske Avstrije.

Koroški Slovinci! Komu je verjeti? Ali lažnjivim letakom iz celovškega „Heimatsdiensta“, ali oklicu dunajskih Vsenemcev nemškimi volilcem?

Nemška železna srajca.

Smešno je in predpusno neumno, ako Nemci že drugo leto po vojni krošnjarijo pri nas s svojo omiko in pa s svojo lažikulturo. Še bolj smešno in žalostno ob enem pa je, da se najde semtertja še vedno kakšen Slovenec, ki si misli, da mora navsezadnje biti vendar nekaj resnice na tej kulturi.

Da, sedaj, ko se jim tako neznansko hoče naših plebiscitnih glasov, sedaj se je zavil volk v kožo jagnjeta ter se nam laska v beli nedolžnosti. Ampak volk ostane volk tudi v ovčji koži. Popraskaj Nemca, kjer hočeš, povsod se bo prikazal barbar.

Slovinci! Kadar se pridejo hlinit s svojo namišljeno omiko, vprašajte jih, kaj so počenjali med vojno v jugoslovanskih deželah, na Koroškem, v Dalmaciji, v Bosni, predvsem pa v Srbiji. Vprašajte jih, je li bilo znamenje omike, ko so v velikem številu pokopavali žive ljudi, jih žive zazigali, jim rezali jermene raz telesa, jih mrevarili na nečloveške načine, katere je gnusno popisati.

Nemška grozodejstva med Jugoslavlani so tako mnogoštevilna, da doslej ni bilo mogoče zbrati podatkov in sešteti nedolžnih žrtev pobesnelosti avstrijskih „kulturtregerjev“. Doslej vemo natančnejše število samo za tri srbske okraje in že te številke so grozne. Ako pa pomislimo, da je divjala ta krvava nemška kultura po vsem Balkanu, dobimo sliko, da nam zastaja kri in se ježijo lasje.

Pa da se ne bodo izgovarjali, da so to srbske izmišljotine, povejte jim, da je štel te žrtve njih rojak, švicarski Nemec dr. Reiss in da bodo njegovi podatki objavljeni v francoskem jeziku v znanje in vednost celega sveta in vse bodočnosti. Torej nikaka čast biti pod vlado naroda, ki se je tako onečastil. Ni samo slučajnost, da je nemški cesar Viljem Poslednji sam pred dvajsetimi leti primerjal svoje podanike s Huni, o katerih pripoveduje zgodovina, da ni več zrastle trava, kamor so stopili.

Pa pogledjmo številke, ki se nanašajo samo na tri okraje.

	Moški	Ženske
Ustreljenih	345	64
z bajonetom ubitih	181	64
z nožem ubitih	113	27
obešenih	7	6
izmrvarjenih	48	26
razparanih	2	4
živo sežganih	35	96
zvezanih in mučenih	52	12
odsekanih in polomljenih rok	5	1
odsekanih in polomljenih nog	3	—
brez nosa	28	6
izkopanih oči	30	38
odsekanih spolovil	3	3
odsekanih prsi	—	3
žrtve, katerim so drli kožo s telesa	15	3
kamenovanih	12	1
razsekanih	17	16
ubitih, o katerih se ne ve, na kateri način so bili usmrčeni	240	55

Dr. Reiss ceni število civilnih žrtev v samo treh okrajih na 4000. Kaj, če bi hoteli in mogli sešteti žrtve na vsem slovanskem jugu? Šlo bi v deset tisoče.

Pa da se ne bo kakšen nemčur izgovarjal, češ, to so zagrešili poedinci, za katere nikdo ne nosi odgovornosti.

Divjali so na višje povelje. En primer: Poveljnik devetega armadnega zbora je izdal še ohranjeno povelje, „da napram narodu v Srbiji ni treba poznati ne človečnosti, ne usmiljenja, temveč, da je postopati vedno z največjo strogostjo, nezaupanjem in brez prizanašanja.“

Kdo pa nam jamči, da je iz volka postalo jagnje in da se zopet ne ponove v coni A strahovitosti lanskega maja. Propagandne nemške tolpe so, kakor vse kaže, vsega zmožne. Ali bi ne bilo skrajno potrebno, ojačiti naše orožništvo vsaj na ono število, ki bi nam nudilo popolno sigurnost, da ne navale nekega lepega dne znani elementi na naše kmetije in v par urah uničijo trud celega leta?

Spodnji Rožan.

Po bistriškem shodu.

Sveče-Bistrica, dne 15. sept. 1920.

Kaj čudno se svet suče v sedanjem času. Kar delaš človek, moraš delati vse narobe, drugače nikdar ne prideš do pravega uspeha. Če delaš na prav, pa se gotovo urežeš. Tako n. pr. se je godilo v nedeljo, dne 5. sept. 1920, Nemcem, oziroma nemčurjem na Bistrici. Postavili so si pod slovensko lipo (ironija) kancel, od koder so hoteli naše Rožane, v prvi vrsti pa Bistričane in Svečane, podučiti, da morajo glasovati za „Kärnten ungeteilt“, ki ima krvavo-belo farbo. K sreči pa se naše ljudstvo zaveda, da pomeni ta farba v belem polju rdečo kri in da so tisti, ki se sedaj z njo ponašajo, krvniki, nasilniki, kar so lansko spomlad tudi resnično dokazali, ko so ropali po naših vaseh. Odločno se jim je povedalo, da v slovenskem Rožu za ljudi, ki nosijo tak razbojniški znak, ni prostora. „Koroška, Korošcem“ je za nas le prazna beseda brez vsakega pomena. Razlika med Koroško, Kranjsko in Stajersko je sedaj le še brezpomembna laž, ki je imela veljavo le pod avstrijskimi cesarji, ki so z njo navduševali nevedno ljudstvo, da je šlo za nje na ruske in italijanske bajonete. Spominjamo se še prav dobro, kako so propali, izpiti avstrijski oficirji nas navduševali z besedami: „Kärntner, nur wacker vorwärts“, in res se jih je pustilo veliko zmotiti, da so šli v smrt in da počivajo sedaj na galiških poljanah, pozabljeni od vsega sveta. S „Koroško“ so torej prej navduševali nas za cesarja in za vojsko, sedaj nas pa z ravno isto „Koroško“ navdušujejo za republiko in svobodo. Če imaš človek le količkaj pameti, si moraš misliti: kar je belo, ni obenem črno, in kdor to trdi naprej, tisti laže. Nemčurji so nekaj vpili, da so oni kot „Korošci“ najbolj vdani „Francu Jožefu I. s pasjo brado“, a sedaj pa zopet vpijejo, da so oni najboljši republikanci, torej je čisto jasno, da lažejo. Laž je pri njih vsaka beseda, ker resnice sploh ne poznajo. Zapomnimo si to! — Spomnimo se zopet nazaj na shod na Bistrici. Ako bi se jim posrečilo, bi gotovo marsikatero zmotili s svojo „Koroško Korošcem“. Zgodilo pa se je, kakor že povedano, ravno nasprotno. Srce se nam je smejalo, ko so zapuščali „generalštaberji“ eden za drugim visoki kancel, na katerem jim je delala mogočna slovenska zastava vrh lipe neprijetno senco. Vsak izmed njih je pokazal, ko je lezel po lojtri navzdol, eno znamenje — razočaranje. Dolgi „Lora der Hitzige“ je n. pr. porumenel od jeze. „Jaka z žago“ je spustil solzico čez lice, Čarijavemu Joziju, ki je hotel za judežve groše učiti novo vero, na so se izrazili pred vseh

kot da bi imel „folantinovo“ bolezen. Heimverovski komandant Franci, ki je neprenehoma mahal z rokami svoji bandi, da naj odrine naše krepke kmečke fante in pride bliže pod kancel, pa se je kar za glavo prijel, ko je slišal, da mora iti domov k svoji ženki. Korajžni so jo primahali in žalostni odšli. Ne samo generalštab, ampak tudi cela procesija, ki se je prignala iz Celovca. Spremljali smo jih še do kolodvora in vsi smo imeli priliko opazovati njih dolge revolverje, ki so jim moleli iz žepov, kakor kakšnim albanskim ravbarjem. Suhe, sestradane, izmzgane postavice celovške, vmes pa z jugoslovanskim špehom odebeljeni Borovčiči z morilnim orožjem v žepu, so bili vsi nesrečni, ko so videli našo moč in odločnost.

Vprašajmo se, zakaj da so prišli v Rež oboženi? Zato, ker so rojeni razbojniki! Ne pozabimo, da je to tista celovško-boroveljska bratrnja, ki je lansko leto spomladi ropala po naših domovih, nas pretepala, zato ker smo bili Slovenci, ker nismo hoteli reči, da smo Kitajci. Sedaj pa, ko jim teče voda v grlo, se nam približujejo, nam obljubujejo raj na zemlji, ako jim oddamo svoje glasove. Ko pa bodo zopet žih, pa bodo zopet prišli s puškami in ruksaki, bodo jemali kmetom živino in pridelke, delavcem vsiljevali tiste karte, ki so se jih komaj odvadili, sami pa bodo živeli prav dobro, kot so se privadili med vojsko.

Samo oglejte si naše domače nemčurje — narodne izdajice, ki hočejo glasovati za Avstrijo. Zatajili so svoj jezik, zatajili so tudi svoje ljudstvo. Ne blagor ljudstva jih žene v Avstrijo, ampak njih žakelj, ker upajo, da ga bodo mogli tam polniti na našo škodo. Ali niso v nemčurškem taboru zbrani sami gospodje, ki so doma bogve kje na kraju sveta, samo na Koroškem ne, potem bivši „milchkomiserji“ in „Vertrauensmänner“ avstrijske cesarske vlade, ki nam je rekvirirala žito in živino, potem različni elementi, ki hočejo živeti samo od kraja in ropanja in nazadnje zgubljeni pijanci. Nočem imenovati po imenu nobenega, samo to omenim, da je edini „verkrochan“ koroški duhovnik, ki je doma v sramoto nam vsem, v naši fari, v njihovi družbi. Takšna je torej ta družba, obljublja nam sedaj vse, po gotovem plebiscitu bi nas pa dala nad vse.

Bliža se čas, ko bo odločila naša volja — bodimo torej pozorni. Vsi bodemo šli glasovat — vsi hočemo oddati beli listek za našo ljubljeno — Jugoslavijo! Zeleni nemčurški listek, znak zelene zavisti, pa naj le ostane na strani.

Dobrolčanom v album!

Odkar se je odprla demarkacijska črta, je postala Dobrola vas nekako središče nemčurske agitacije za celo Podjuno. Od tod so razpletene nemčurske niti na vse strani. V sosednjih vaseh Kokju, ki je bil nekdanj najzavednejša vas Dobrolske okolice, in deloma tudi v Goselni vasi se že kažejo uspehi nasprotne agitacije. Kokjani! Kaj, se hočete res izneveriti svoji majki, hočete postati izdajice svojega naroda? Ali vas ne bo sram pred vašimi sosedi, vrlimi Lovančani, ki so v ogromni večini zvesti Jugoslavlani? Kje je duh vaših očetov, nekaterih tako neustrašenih in gorečih rodoljubov? Vi rajni Topličev in Sekolov oče, ti pokojni Tratnik, Mežnar in drugi verni Slovenci, vstanite iz grobov, pojdite v svojo rodno vas, povejte svojim potomcem: ne delajte nam sramote še v grobu, ne, očetje izdajalskega rodu ne marajo biti! In vi Goslinčani! Kaj se tresete pred Hajem? Ste ja vendar možje! Pomnite, da Haj bo kmalu ravno tako šel, kakor je prišel. Ne bo dolgo, pa bo Haja tuj taja, pa bo zaspala njegova namišljena moč in nadutost in se bodo sramotno zaprla njegova sedaj tako široka usta. Kaj pa bo vam ostalo od strahu pred njim? In vi Dobrolčani, kar vas je rodila slovenska mati, kam vendar gledate, da se tako krčevito držite nemčurskega eyangelija? Je-li Koberer vaš Bog? Kaj vas vendar tako vleče v Nemško Avstrijo? Li te večne rekvizicije, li oddaja premoženja, ali morda ti strašni dolgovi, ta preteči državni bankerot, ali ta izstradana beračija ali kaj? Ali hočete za ta bori petrolej in teh par kil cukra, katerega so si Celovčani svojim ustam odtrgali, katerega sami stradajo, pa so ga vam poslali, samo, da vas nafarijajo. Hočete li za ta pluf prodati svojo domovino ter sebe in svoje otroke pahiti v časno in večno nesrečo? Hočete li res glasovati za tiste, ki so lani tako divjali v prošnji in popolnoma oropali vašega sivolasnega dušnega pastirja, ki so svete posode razdrobili, kelihe in križe metali skozi okna ter se oblačili v mašna oblačila? Hočete biti pristaši bogoskruncv in kirhenravbarjev? Tla, na katerih stojite, so

in ostanejo jugoslovanska. Zmaga je naša, to je gotovo, naj se tudi vsa dobrolska nemškutarija postavi na glavo, kajti drugod mislimo malo bolj trezno kakor pri vas. Kaj pa potem? Pečat izdajstva bo za vedno pritisnjen vašim čelom! Žalostno ime Judeža-izdajalca se bo držalo vas in še vaših otrok. Ali vas ne bo sram, vi stari Ruppec, vaših sivih las, da se jih bo držalo izdajstvo, in ti Masterl, in ti Mateidl Rokej, ki si nekdanj bil boljših misli, in ti Mekjak, ki si svojega otroka hotel nemško vzgojiti, pa te ni ubogal, ni maral nemško govoriti, in tako te je lasten otrok obsodil; in vsi drugi pristni sinovi slovenske matere, ki trobite v nemški rog, ali vas ne bo sram še pred vašimi otroci, ki vam bodo očitali izdajstvo, ki se bo oklepalo vaših hiš in družin v večno sramoto? Še je čas, da se spametujete, še vas čaka mati Jugoslavija, da vas, izgubljene sinove, zopet sprejme v svoje naročje. Je pa tudi zadnji čas, enajsta ura, da stopite tudi vi v naš jugoslovanski vinograd, k delu za blagor domovine. Glejte, da ne bo prepozno, da se ne boste kesali prekasno! Izposodite si pamet še ob pravem času in glasujte za Jugoslavijo! To vam kliče vaš rojak, ki vam le dobro želi,

J. Sekol.

Politični pregled.

Jadransko vprašanje

stopa zopet v ospredje. Začela se bodo direktna pogajanja med Jugoslavijo in Italijo v Gorici, Opatiji ali v Ljubljani. Razgovori se bodo vršili med grofom Sforzo in našim ministrom dr. Trumbićem.

Volitve.

Kmalu se bo začel v naši državi volilni boj za volitve v konstituanto. V kratkem izide tudi v slovenskem jeziku volilni zakon v posebni knjižici.

Obnova prijateljskih odnosov z Bolgarsko.

Bolgarski poslanik Todorov je izjavil za stopnikom listov, da bo skušal vzpostaviti zopet prijateljstvo med Bolgarsko in Jugoslavijo.

Ali pod Srbe?

Nemci in nemškutarji vpijejo pod Srbe nočemo. Pa pogledajmo, koliko poslancev bo imela ustavotvorna skupščina: Srbija 157, Črna gora 8, Hrvatska in Slavonija 95, Bačka in Baranja 25, Banat 20, Dalmacija 21, Slovenija 40 (oziroma 45), Bosna in Hercegovina 63. Srbija torej dobi komaj 157 poslancev. Ali pridemo pod Srbe? Ne! Mi bomo enakopravni poleg Srbov in Hrvatov. In že v avstrijskem državnem zboru so bile zastopane nekatere pokrajine — tam smo bili tudi zastopani zraven Srbov in Hrvatov! Prazne bajke, ki jih gonijo celovški listi in razni nemški letaki!

Bolezen dr. Korošca

gre na bolje. G. minister je zbolel na paratifusu in je že izven nevarnosti. Zdravi ga dr. Matko in Mariboru.

Glasovanje.

Prijave za vpis v glasovalne imenike. Medzavezniška plebiscitna komisija daje vsem, ki se jih tiče, na znanje, da se preloži določeni rok za vpisovanje glasovalcev tako-le: a) Občinski glasovalni odseki bodo zaključili svoje prvotne glasovalne imenike najpozneje ob 6. uri zvečer dne 18. septembra 1920, dne 22. septembra 1920 ob 6. uri zvečer; b) do tega časa se morejo vložiti pri občinskem glasovalnem odseku prijave za vpis v glasovalne imenike.

Dnevne vesti.

Tinje. Ustanovili smo tudi pri nas katol. slov. izobraževalno društvo. Ker pa je začetek vsekakor težaven, prosimo vse prijatelje in člane izobraževalnih društev, da nam pomagajo ali z denarno podporo ali pa s knjigami. Darila naj se pošiljajo č. g. župniku Mešku v Tinje.

Sodnijski uradni dnevi za občino Galicijo in blizu nje nahajajoče se vasi Rikarjavas se bodo vršili uradni dnevi v zadnjem četrtletju tega leta vedno vsak tretji četrtek v vsakem mesecu, to jo dne 21. oktobra, 18. novembra in 16. decembra 1920, vsakokrat s pričetkom ob 9. uri v Ogrinovi hiši v Galiciji.

Maribor. Na mariborski javni bolnici se je ustanovil oddelek za spolne in kožne bolezni, katerega vodstvo je prevzel primarij dr. Hugon Robič, ki je bil večletni klinični asistent na Dunaju in Gradcu.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v **Libeliče.** Naših nemčurjev se je prišla neka nevarna bolezen; trga jih po glavi, iščejo hladila, pa ga ne najdejo. Tudi socialist jim ni mogel nasvetovati drugega kakor ljubezen do Jugoslavije, ker Judeža nihče na svetu ne spoštuje. Sklonjenih glav so se vračali tedaj domov ter previdno zamolčali recept. Nekateri so zatrjevali, da se nikamor ne obrnejo več za pomoč, ampak da je najbolj koristno, če si doma hladijo razvnete možgane. Zato tudi niso šli v Grebinj ali Velikovec, ker bi hrup utegnil škodovati njihovemu zdravju; posebno živijo-klici jim prizadevajo hude bolečine. Edina tolažba v težki nesreči jim je ta, da so se že itak dovolj potegovali za svojo stvar in da sta na vasi v Libeličah menda le še dva Jugoslavlani (g. župnik in g. Štavelkar, oba člana glasovalnega odbora). Ko pa se je iz naše oddaljene občine udeležilo „koroškega dneva“ v Grebinju nad 100 in v Velikovecu nad 150 ljudi, tedaj niso vzdržali več doma, ampak so se zatekli v pošteno svatovsko družbo, ki jim je z obžalovanjem dala na znanje, da jim ne more pomagati in jih je spremila do vrat. Tako tavajo sedaj okoli in ne najdejo pomoči, ker je pač grenko edino rešilno sredstvo. Če tega ne bodo uporabili, potem si lahko trkajo na prsi in vzdihnejo kakor oni pijanček-muzikant, ki je padel v prepad in si še pri življenju preskrbel nagrobni napis:

„Vselej vse narobe sem napravil in nazadnje v brezno strmoglavil.“

v **Libeliče.** (Zajeti ptič.) Po naših gorah se je klatil neki Tonej, ki je že večkrat bil kaznovan radi tatvine. Vlomil je tudi že v cerkveno kaso. Sedaj se je pa med Nemci naučil agitirati za Avstrijo. Škoda, da je imel pri sebi list, da je še le pred par dnevi prišel iz Št. Pavla, kajti še naša straža mu ni hotela verjeti, da bi bil prišel naravnost iz Belega grada, kaj šele naši pametni gorjanci. Govoril je, kako se mu je slabo godilo v Srbiji, mislil je pa zraven na tisto luknjo, ki jo je dobil tedaj, ko je pokradel denar iz cerkve v Št. Lamprehtu. Imel je pri sebi več verig, srajc, cokelj in štrikov, ki jih je pokradel bogvekje in hotel na te uloviti naše vrle Slovence. Ulovil se je pa sam. Žalostno dosti, da morajo nemčurje že cerkvene tatove rabiti za agitacijo. Vidi se pač, kako daleč so padli. Gliha vkup štriha.

v **Potoče.** Pozdihov sin in Hudrapova Lena sta bila poročena v pondeljek v naši cerkvi. Mnogo je prišlo svatov od blizu in daleč. Kotulčani so nam tako lepo godli, da se nam je srce tajalo. Veselili smo se vsi prav na pošten način. Vsem se je dobro in zelo poceni postreglo, za kar gre posebna hvala prijazni Pozdihovi mamici in našemu vrlému kovaču ter gostilničarju Punkarju. Plesali smo tudi po naših lepih slovenskih koračnicah. Bog daj obilo sreče novoporočencema in dolgo prijetno življenje.

v **Mežiška dolina.** Da se ne pozabi! Veliko je zaupanje, katero stavijo v moč pliberške plebiscitne komisije nemškutarji in nemškutarice bogate mežiške doline. Manj laskavo je seveda mnenje, katero ima plebiscitna komisija iz Pliberka o znanih „romarjih in romaricah“ iz Guštanja in okolice, ki so šli svoje dni beračit v Pliberk za milost plebiscita za celo mežiško dolino. Še-le pred kratkim se je namreč zvedelo iz popolnoma zanesljivega vira, da je ob priliki avdiencije „cveta mežiške nemškutarije“ pri pliberški plebiscitni komisiji izrekel član komisije o tej deputaciji naravnost uničevalno sodbo. Gledaje za odhajajočim deputatarjem in deputaticami je nenkrat pomenljivo namežiknil svojemu kolegu, pa rekel v slabi nemščini: Schafe...! (hotel je gotovo reči: Schafsköpfe! Op. stavca.) Kakšen izraz bi še-le rabil ta diplomat v Pliberku, ko bi poznal tako globoko ta „cvet mežiške doline“ in njihove „žalostne“ voditelje, kakor jih poznamo mi, ki smo obsojeni na muke, da moramo že leta in leta opazovati od blizu nemškutarsko „pleme“. Če prijateljem „plebiscita v mežiški dolini“ izraz „Schafe“ ne ugaja, naj se pa sami pomenijo s tem diplomatom. Mi pa smo zapisali to sodbo najbolj nevarne komisije na svetu o nemškutariji za vse tiste, ki bodo poznim rodovom pisali zgodovino davnih, davnih dedov o takoimenovanem „cvetu mežiške doline“, ki je šel prosit v Pliberk za milost plebiscita. Se je zgodilo v letu 1920.

Kronist.

v **Guštanj.** († Jakob Orter.) Torek dne 14. septembra je nenadoma preminul, zadet od srčne kapi, znani podjetni lesni trgovec Jakob Orter iz Guštanja, v 46. letu svoje dobe. Že dalje časa ga je razjedala zavratna „sladkorna“ bolezen ter ga letos v juliju položila na bolniško postelj. Torek zvečer se je čutil nekoliko olajša-

nega, pa je hotel pogledati v sobo k svojim otrokom; kar se zgrudi in pade na sredi sobe na tla. Uro nato je bil že mrtev. Rajni Orter je bil navzlic svojemu nemškemu imenu sin slovenske matere in se je tega tudi zavedal. Po preobratu leta 1918. je bil kot najuglednejši tržan guštanjski izbran za gerenta občine, a ni bil kos težkemu položaju, ki je nastal v trgu vsled vpada nemških tolparjev maja lanskega leta. Ali so bili družinski obziri, ali trgovski obziri merodajni za njega — kdo ve to — zgodilo se je pač, da se je dal v teh težkih dneh izvabiti v nasprotni tabo, ki je lagal: Koroško Korošcem! Zato je moral pozneje oddati gerentovske posle svojemu nasledniku. Osebnost je bil rajni prikupljivega značaja in štel mnogo, mnogo znancev, ki so ga čislali. Njegov pogreb je pokazal, da je bil drag domačinom in tujcem. Zapušča ženo in troje mladoletnih otrok. Njim naše sožalje, on pa naj počiva v miru!

V Važenberg-Zelinje. V petek, 10. t. m., je dospel princ Lipe, ki je nekak upravitelj grada in posestva grofa Kristalnika, da bi dal v najem njive in travnike prebivalstvu. Nemškutarja, večinoma sami bogataši, so se že veselili novih dobrih časov, ko bodo zopet polnili na račun ubogih Slovencev svoje žepe. Dobro so obračali — Bog in mi smo pa drugače obrnili. Nadzornik Kristalnikovega posestva, g. ekonom Dolinar, je povedal ljudstvu in Lipeju, da se do končanega plebiscita ne bo dajalo nič v najem. Nemškutarji in nemški privandranec Fradl so postali od same jezice čisto zeleni — barva nemške glasovnice. Vsi poštene ljudje so pa videli, kje je moč in pravica in kam bi prišli, če bi glasovali za N. Avstrijo.

Boroveljski okraj.

b Borovlje. (Divjanje celovške mularije). Dne 14. septembra 1920 je bil gospod Anton Lečnik, urar v Borovljah in član občinske glasovalne komisije v Celovcu po opravkih. Ko pride iz koroške banke, ga zgrabi Barovnik p. d. Matizl iz Podgore in še en človek tudi iz Podgore doma, katerega pa Lečnik ni poznal. Začela sta kričati nad njim: „Vaterlandsverräter“, „Lump“ in kar imajo Nemci drugih takih lepih izrazov. Hitro se je zbrala okrog njih truma ljudi, ki so začeli Lečnika zmerjati, suvati in tepsti. Vlačili so ga po ulicah, v veselje in zabavo celovške gosposke in negosposke fakinaže, dokler ga niso privlekli do policije, kjer so ga zaprli. Kar pa je Lečniku še premalo povedala fakinaža, to je morala izpopolniti policija. Kjer je treba, tam je ni. Namesto, da bi branila nedolžne ljudi, jih sama napada. K sreči je slišal Lečnikov klic na pomoč gosp. Stipanek, ki je obvestil našo delegacijo in orožništvo, sicer bi bila celovška fakinaža pod varstvom policije Lečnika ubila. Ropar in morilec, kakor je Matizl, ima v Celovcu odločujočo besedo. Domov si ne upa, ker ima preveč na vesti. To je samo en slučaj, ki pa nam jasno kaže, kaj čaka Slovence, če bi prišli pod nemško oblast. Pobijali bi nas kakor pse. Njihova krvoločnost se še ni ohladila tekom svetovne vojske in ob časnih folksverovske republike in čaka trenutka, da bi padla po nas. Kdor pozna mirni značaj Lečnika, mu mora zavreti kri ob spominu na to, kar so uganjali z njim. Ali bomo mi mirno to prenesli? Celovski nahrbtnikarji med nami delajo, kar hočejo. Še zmedimo se ne za nje. Odnesejo kar hočejo in še nikomur ni prišlo na misel, da bi preiskal njihove nahrbtnike. Cela vrsta jih stoji vsaki dan pred našimi mesnicami. Kako dolgo bomo to še trpeli? Če nam ne dajo tisti pravice, ki je sedaj delijo, poiščimo si jo sami! Če bo kateri po nedolžnem kaj odnesel, naj se zahvali celovski fakinaži in njegovim hujskačem Paulitschu in Šumiju.

b Borovlje. Da si ne bodete domišljevali, da se vas bojim in da se bom skril pred skrivnostnimi namigavanji o sprehodih v Medborovnico, danes malo odgovora na skrpucalo v „Landsmannschaft“ šte. 67 z dne 11. septembra. Najprej moram konstatirati, da brez laži ne morete živeti. Nikoli nisem rekel „diese Sozialistenschar ist eine Schar bellender Hunde“, čeravno bi to

lahko rekel popolnoma upravičeno. Izza vsakega ogla žvižgate za meno. Kadar bi pa rad izvedel, kdo je tisti, ki na ta pobalinski način kaže svojo kulturo, se strahopetno poskrijete in tajite brez razlike vsi „ob Männlein oder Weiblein“, da ste žvižgali. Ali ni to navada malih čevkovcev? Najprej se zadira, če ga pa človek ostreje pogleda, pa stisne rep med noge in zbeži. Kako pa naj drugače izrazim spoštovanje pred takimi ljudmi, ki so žalibog samo iz socialističnih vrst, kakor pa, da jim kličem: Heil Sozialdemokraten ali pa hoch? Ali naj vam kličem živijo? Če slišite rajši živijo, vam silno rad postrežem. Veste, boroveljski nemškonacionalci so bolj zagrizeni kakor vi, imajo pa toliko takta, da pustijo mirne ljudi na cesti pri miru. Prej sem mislil, da velja žvižganje meni kot duhovniku, sedaj pa vidim, da velja le Slovincu, zato, ker za vsemi Slovenci žvižgate. Potem pa kričite, ker so vam na Bistrici malo vrnili milo za drago. In sprehodi proti Medborovnici, ker v Medborovnici še hvala Bogu v nobeni hiši nisem bil, čeravno so vaše ženske gonile dolge jezike, ki jih pri nas iščete, da sem v Medborovnici zastave kradel, jih imel ovite okoli vratu, in da sem bil tepen, da sem bil samo malo še živ. Ali ne veste, da imam pri tistem križu na polju svojo ljubico? Odkar je „Pliberčan“ avanziral do šefa pogrebnega zavoda, sem se tako zaljubil vanj, da moram vsaj dvakrat na teden imeti z njim sestanek. Ali nisva vredna „eines deutschen Liedleins“, vsaj takšnega s polomljenimi rebri in nogami, kakor jih imate v „lofentolarski šprahi“ v „Landsmannschaft“? Pa za moje dušno-pastirske dolžnosti ste tako v skrbeh? Od kdaj pa to, ko poznate vendar samo dva zakramenta: sv. krst in nesveto smrt? Sicer nisem zato nastavljen, da bi mrličem zvonil, Janežiču pa se je slučajno dvakrat zvonilo, dan po smrti in še na dan pogreba. Torej enkrat preveč. 11. oktobra bomo pa zvonili čisto tako kakor bodele naročili in tiskarna bo tudi imela čas, napraviti poljubno množino „parte“. To mi lahko verjamete, gospod Soher. Ciril Kandut.

b Žihpolje. Čudno konsekvantne možakarje ima naša nemška garda. Na eni strani so tako sigurni in prepričani, da zmaga pri glasovanju Nemci, da imajo celo že možnarje pripravljene za dan zmage, kakor na pr. pri Tevžu na Ingarju. Pa ni se čuditi, saj delajo zdaj propagando s tem, da pripovedujejo svojim ljudem, češ, nekemu nemškemu voditelju se je prikazal v spanju sam nemški Wodan in mu rekel, da naj nič nimajo strahu, ker jim bo on pomagal. Na drugi strani se pa „po salamensko“ bojijo Slovencev, o čemer pričajo sledeče izjave, na katere opozarjamo naše pristojne oblasti. Bolbart je svetoval pri Petrovcu na pogrebu, da se morajo Hrahori, Zupanc in Dravc obesiti. Kozov pa se je izrazil, Hrahori se mora ubiti. Komentar je nepotreben! Nemški „generalstabschef“ Tomažej pa izdeluje nek grandiozen „Umgehungsplan“, menda „Masurenschlacht numero zwei“, da bi, kakor je izjavil, našega učitelja Reichmana, tega hudiča, po plebiscitu ujeli, da ne bo mogel zbežati. Študiral je bržkone s svojimi večaki že na licu mesta terenske razmere, ker so se zadnji petek in soboto zvečer do polnoči klatili trije ljudje okoli šolskega poslopja. A v veselje vseh Žihpoljčanov bo ostal naš učitelj tudi po glasovanju pri nas, Tomažej pa in njegovi „generali“ se bodo morali zadovoljiti s hladno kopeljo, ki si jo že zdaj pripravljajo s svojim „planom“, v — „Mazurskih jezerih“. Mogoče bo ta sprava zopet v red njih možgane, ki so se jim zmešale na zadnjem shodu v Bistrici, katerega se je ndeležilo, kakor sami pripovedujejo, 6000 Nemcev. Koliko pa je moralo biti potem še le Slovencev, da ste tako proklemano bežali pred njimi, da ste prišli do sapa še le v sredo pri protestnem shodu v Celovcu! Zdaj pa vzdigujejo nemško politično moralno s tem, da izdaja Kozov in več drugih potrdila za sladkor, usnje, petrolej in polan, da dobivajo za nemčurje žito v Celovcu, da izdaja celovška kmetijska družba trenske vozove avstrijske armade. Ženska društva iz cone B pa prihajajo k nam in so imela v nedeljo zborovanje v Urekovi gostilni. Neka kmetica

od tam se je zjokala, ko je čitala naše lepake, češ, kako drugače in boljše se vam godi v coni A. Nekateri od naših „modrih“ pa tiščijo s silo tja k deželi, o kateri piše nemška graška „Tagespost“ z dne 12. septembra 1920, št. 252, dobesedno: „Es ist nachgewiesen, daß Österreich sich nicht erhalten kann“ in na drugem mestu: „In einigen Monaten wird unser (avstrijski!) Geld nahezu wertlos sein und es ist dann noch mehr als heute ein Hindernis für den wirtschaftlichen Aufbau.“ Pametnemu človeku ta nemški „Selbstbekenntnis“ zadostuje. Imamo pa tudi na Žihpoljah še en zgled v Maletovi družini, ki je vsa strašno navdušena za nemški paradiž. A starejša hči, ki ima svojega moža v Avstriji, noče iti tja, ker pravi, da je tukaj pri nas boljše. Nasprotno izobeša tudi polkovnik Lučovnik, kateri baje dobiva svojo penzijo od jugoslovanske države, nemške zastave. Pa nič ne de, vsak kakor more in zna. A prav bo še vse prišlo!

b Hodiše. (Ropotec in klepetulja.) Klepetulja: „No, gospod ropotec, al' ča boš povedu, 'aku je bu nedelo na Bistrci? — Ropotec: „Hospa klepetulja, za'aj pa nis' tud' ti pršva, da b' vidva, ka'u so me Slavi po moji buči?“ — Klepetulja: „A ta'u, nazhali so te? Ka'u se m' smil's, srutej! Pa ka'u sm vesiva, da jaz nism šva! Saj b' m' kna nesle moje noge. Rajš jh hočm šparat, da bom po hvasvanju bolj bjižat mohva. Vjiš, t'da bojo šele vsi Slavi na den pršli. Ti, za'aj si se pa nav tam Slavam? Za'aj pa nisi odprv svoj ropotec?“ — Ropotec: „Zato, ker sm še cmav pijan biv. Veš, gopa klepetulja, daj zan litr žhanja, bom pa spet civ dan ropotov!“ — Klepetulja: „Vjiš, k'spud ropotec, dons ha ča doboš. Na moj hvūd prid', t'da ti ha bom pvāčava.“ — Ropotec: „Jez ja ča vjim, kda maš ti svoj hvūd.“ — Klepetulja: „Še ta kna vjiš! Na ta velč petk je muj hvūd.“ — Ropotec: „Pra'leta baba, frdamana! Al žinjaš, da bom jez an pou leta čakov na tvoj šnops? Sama popij svoj šnops, da boš leže po hišah hodiva, pa svuj klopotec goniva. Al m'ha ti ča daš, bom pa k Walcharju šov, al pa k Birtu, al pa k Sabitu. Tam m' ha dajajo zastonj. Sač' devave mora pvačan bit'. Al žinjaš, da sm jez ta'u naumen, da bom zastonj se martru civ den in gonu svoj ropotec čriz fajmoštra, pa čriz šovmaštre?“ — Klepetulja: „Prou maš, ropotec. Fikot!“ — Ropotec: „Servus, klepetulja! Če ha boš dava, bom ti pa zaropotov na t' velč petk.“

b Rove. V nedeljo, dne 12. sept. so se zbrali vsi tisti Slovenci, ki bi radi bili Nemci, iz Rov in sosednih Klopice in so šli na „žegnanje“ v Gosposveto, ne, v Zollfeld. Šlo je 50 ljudi, skoraj polovica mlečnozobih gospodov in „fajlic“. Tudi nahrbtnike so vzeli s seboj. Mislili smo, da bodo prinesli natlačene nazaj, pa glej ga zlomka, bolj so imeli prazne ko prej, kajti tja grede so imeli saj kosilo notri. Zdelo se nam je, da bodo prišli nazaj celi Nemci, pa kako smo se začudili, ko niso znali drugega nemški, ko „Heil“. Vprašali smo jih, kaj da so rekli g. govorniki. Povedali so nam, da moramo z vsemi močmi delati na to, da cona B ne pride k Jugoslaviji.

Gospodarstvo.

V. Möderndorfer:

Agrarna reforma

ali pa

„Wiederbesiedlung“?

Po plebiscitu, ko pripade A cona za vedno Jugoslaviji, se bo izvršila razdelitev velikih posestev koroških grofov in baronov. V coni A imamo približno 43 občin. V teh občinah je pa 34 veleposestev last nemških grofov in baronov. Pod staro Avstrijo je imela gosposka zakonito pravico, da je smela delati z ubogim Slovincem, kar je hotela. Nemška gospoda je od leta 1870. kupila najmanj 1000 kmetij in si iz teh napravila velike pašnike, gozdove, love itd. Nemška gospoda je spravila okoli 1000 rodbin ob svoj kruh. Naš regent Aleksander je izdal leta 1918. ukaz, da se ima vsa ta krivično pridobljena

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 **podružnica Velikovec** Glavni trg št. 141

Telefon šte. 7 (Interurban). — Račun poštn. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavica: 50.000.000 K.

Rezervni zaklad: 45.000.000 K.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Celovec, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst in Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno.

zemlja vrniti ljudstvu. Rekel je: „Zemlja je božja in seljakova.“ — V coni A bo dobil lahko vsak človek, kateri ima veselje do dela, kos zemlje in sicer za majhno odškodnino, katero bo plačal v večletnih obrokih.

Tudi v Nemški Avstriji so se morali sprijazniti z mislijo in misliti, kako bi popravili krivico, katera se je napravila ljudstvu.

V Nemški Avstriji se pa ne razdeli posestvo, ker držijo vsi uradniki, meščani in grofi skupaj, in to je pač znano, da vrana vrani nikoli oči ne izkljuje. Kočarja, kmeta in delavca so pa na novo ogoljufali. Razdelitve grfovskega veleposestva so se ognili s tem, da so julija 1919 napravili zakon „Die Wiederbesiedlung“.

Da kdo ne reče, da hvalim samo naše zakone, podajam popis tega zakona iz graškega lista „Arbeiterwille“ št. 247 z dne 7. sept. 1920:

Kot prvi pogoj, da si pridobi prosilec kos zemlje, je

1. Biti mora Nemec. Vsak koroški Slovenec bo razvidel iz tega, da nimamo v nemški državi kaj iskati, ker se da zemlja, ki se je ukradla po večini Slovincem, samo Nemcu.

2. Imeti mora „die fachliche Eignung“. Ako bi se torej tudi kakšen Slovenec izdal za Nemca in bi ne bil nemški gospodi po volji, bi mu takoj rekli, da nima gospodarske predizobrazbe in torej ne dobi zemlje.

3. Mora imeti vsak prosilec 10.000 do 100.000 kron denarja, ker mora plačati zemljo po tisti ceni, kakor je bila leta 1911. do 1914., ali pa 25 krat toliko, kar bi mu zemlja prinesla dobička. Nadalje mora zemljo tako obdelovati, da vrže dobiček, ker se mu drugače odvzame. Da pa je nemogoče, da bi si tukaj siromak brez denarja opomogel, sledi iz tega, ker nima gospodarskih strojev, živine, niti ne stanovanja in skednjev.

Navajam dobesedno iz „Arbeiterwille“ št. 247 z dne 7. sept. 1920: „Bei näherer Betrachtung ergibt sich, daß sich nur geldkräftige Leute in den meisten Fällen um ein Wiederbesiedlungsgut bewerben können, weil andere sonst in eine Schuldenknechtschaft kämen und ihnen schließlich das Gut wegen Unmöglichkeit der Bewirtschaftung wieder abgenommen werden müßte. Was käme dabei volkswirtschaftlich Nützliches heraus?“

Kaj bi torej ubogemu Slovincu tudi pomagalo, če bi dobil kos zemlje od Nemške Avstrije? Postal bi dolžnik, upniki bi ga pritiskali na vse mogoče načine in po večletnem delu in trudu bi se mu zemlja zopet odvzela, bil bi na prejšnjem stališču, samo da bo imel več žalostnih izkušenj. Vprašanje je, zakaj se v Nemški Avstriji še ni razdelilo posestvo, ampak se hoče samo na novo naseliti (Wiederbesiedlung)? Zakaj se niso nemški agrarci zavzeli za razdelitev veleposestva tako kakor v Jugoslaviji? Zato, ker hočejo v Nemški Avstriji živeti samo grofje in baroni in pa takozvani „Herrenpauri“, ki sami nič ne delajo, ki imajo zemlje preveč.

Korošci, ki nimate, ali imate premalo zemlje, spomnite se, ko boste oddali glasovnico, samo na navedene točke nemško-avstrijskega zakona „Wiederbesiedlung“ in glasovali boste gotovo belo — za Jugoslavijo.

Ljubezen nemških Korošcev do Slovencev.

Začetkom junija je začela razsajati svinjska kuga v št. vidskem okraju. Kulturni sosedi so mnogo crknjenih svinj pometali v Krko in tako zanesli bolezen po celi Krški dolini. Na naš breg Krke je prišla najbrž na ta način ali pa potem potnikov, ki so prihajali iz Avstrije sem. Ker se pa pojavlja bolezen najprej pri zagrizenih nemških gostilnah ob krškimi mostovih in pri zagrizenih nemčurjih, je sumnja opravičena, da jo ravno nemški agitatorji mogoče nevedoma širijo. Z Landsmannschaftjo prireja tudi svinjska kuga. Ko bi ne bila tako očitno svinjska kuga letos iz št. vidskega okraja, bi gotovo nemčurji rekli, da je iz Srbije. Na milijone škode ima naše ljudstvo zaradi te bolezni, ki lahko uniči vso našo svinjerejo. Tudi nasprotniki že začnejo pomišljati, kje bodo dobili nadomestila. Le zaradi tega se že mnogo posestnikov nagiblje na jugoslovansko stran.

Naravnost grdo pa je, da mnogo posestnikov v coni B v Št. Petru prodajajo te napol crknjene svinje v Celovec za drag denar. S tem se bo-lezen še bolj širi, ljudi pa odira.

Zaloge zlata v Rusiji. Mnogo se je pisalo o ruski zalogi zlata. Koncem l. 1917. je znala ta zaloga čez 1292 milijonov rubljev. Veliko zlata se je že pred tem časom izvozilo na Angleško. V začetku vojske je odšlo 80 milijonov rubljev, v septembru 1915 400 milijonov in drugokrat 200 milijonov. To zlato so si razdelili stari upniki stare carske Rusije. Zaloga zlata je bila shranjena v Petrogradu, pozneje so jo prenesli v Voronež, Penzo in Kazan. V Kazanu je padel del te zaloge v roke Čehoslovakov in sicer 652 milijonov rubljev. Čehoslovaki so prenesli zlato v Omsk, pozneje v Irkutsk, kjer so ga izročili sibirski vladi. Kolčak je razmetel zlato. Minister Mihalov je prodal iz zaloge 55 milijonov frankov neki francoski firmi, 55 milijonov so spravili na Japonsko. En del si je prisvojil general Semenov, nekaj so deponirali v Šangaju in Hokongu v podružnicah rusko-azijske banke kot temelj kreditov v mehiških dolarjih. Za izdajanje Burcevega lista so od tega nekaj potrošili a tudi francoski žurnalista Hervé je nekaj od tega dobil. Razni emigranti živijo na ta način. Od prvotne svote je ostalo okoli 413 milijonov rubljev. V Rusiji je ostalo vsega skupaj okoli 640 milijonov rubljev, od teh je bilo poslanih na temelju brest-litovskega mira v Berlin 150 milijonov, iz Berlina je odšlo na temelju premirja z dne 11. nov. 1918 v Pariz, 10 milijonov so izročili sovjeti Estonski, 25 milijonov so deponirali v Stokholmu. Po svetu raznešena ruska zlata zaloga znaša 1 milijardo zlatih rubljev. Prišteti je treba k njej še 300 kg platina, ki se nahaja v Rusiji.

Slovinci! Plebiscit je pred durmi! Vsi na delo za narod! --

Tržne cene v Velikovcu

v sredo, dne 15. septembra 1920.

	K	v
Goveda, za plemo, živa teža . . . kg	—	—
„ (klavna), „ „ „ „	11	—
Prasci za rejo „ „ „ „	28—34	—
Pšenica . . . „ „ „ „	9	—
Rž . . . „ „ „ „	8	—
Ajda . . . „ „ „ „	—	—
Oves . . . „ „ „ „	5	—
Maslo . . . „ „ „ „	60	—
Krompir . . . „ „ „ „	—	—
Jabolka . . . „ „ „ „	150—2	—
Hruške . . . „ „ „ „	2—3	—
Češnje . . . „ „ „ „	3	—
Fižol (sveži) . . . „ „ „ „	4	—
Kumare . . . „ „ „ „	—	50
Buče . . . „ „ „ „	—	—
Leča . . . „ „ „ „	9	—
Zelje (glava) . . . „ „ „ „ komad	1—1	50
Kokoši . . . „ „ „ „	30	—
Piščanci . . . „ „ „ „	20—25	—
Jajca . . . „ „ „ „	—	—

Promet je bil precej živahen.

Raznoterosti.

Razorožitev Nemčije. Iz poročila inter-aliranega nadzorovalnega odbora v Berlinu je posneti: V zadnjih 14 dneh je bilo povprečno 1000 topov na teden uničenih. Čeprav je bilo v zadnjih osmih tednih 7500 topov uničenih, znaša svota preostalih še vedno 27.000 komadov. Strojnih pušk je bilo uničenih že 25.000, 35.000 pa jih je še treba napraviti nerabnih. 13 milijonov pušk je bilo že uničenih, 16 milijonov pa se jih še bo. Od 11.000 metalcev min jih je že 5000 oddanih.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Vsem č. duhovnikom naznanjam, da sem dobil malo pošiljatev **celuloid ovratnikov**. — Jožef Vajncel, trg., Pliberk.

Kuharica ki se razume tudi na gospodinjstvo, išče službo k poštenu, krščanski družini, najraje v župnišče. Naslov pove upravištvo „Mira“.

Pozor, trgovci!

Ilirija terpentini. čistilo, črno in rjavo, tucat K 60.—
Kebrovo voščeno čistilo, črno . . . „ 47.—
„ „ „ rjavo . . . „ 50.—
Cipulin „ „ „ črno . . . „ 45.—
Nerin „ „ „ „ „ 39.—

priporoča veletrgovina

Osvald Dobeic, Ljubljana

Sv. Jakoba trg 9.

Pri večjem odjemu popust. Solidna in točna postrežba.

PIVO najboljša črna bavarsko
črna „PORTER“
in belo marčno

v sodih in steklenicah ter belo in črno

VINO razpošilja vsako množino
najcenejše
A. Oset, Slovenjgradec.

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržun mehko
kožo? Hočete solnčnih peg,
mrazilcev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo „Elza“
obrazno, kožo obvarujočo pomado.
Občudovali in zavidali Vas bodo!
1 lonček 9 K. St. III. močnejše vrste
12 K. K temu Fellerjevo najfinjšje
lijnomlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava „Elza“-Tannochina
pomada za rast las doseže bujne
lase! Zapreči prhljaj in prerano osi-
venje. Zabrani plešo! 1 lonček 9 K.

St. III. 12 K. K temu močno
terovno milo za umivanje glave
8 K. Šampon 1 K. Mazilo za
brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž
učinkuje brez bolečin hitro in
zanesljivo! Nobenih kurjih oces
več! Nobenih žuljev! Nobene
trde kože! Mala škatljica 4 K,
velika škatljica 6 K.

Želite še kaj?

Fellerjeve „Elza“-
umivalne pastilje
(Kolonjska voda)
1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni
prašek proti potenju
1 škatljica 6 K.

Fellerjev men-
tolni črtnik zoper
glavo- in zobobol
1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza-fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici
špeciální 36 K.

Najboljši parfum z najfinjšim duhom od 8 K naprej.
Najfinjši Hega-puder drja. Kluger, bel, roza in rumen,
1 velika škatljica 12 K.

Močna francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Ovoj
in poštnina posebej, a najceneje. — **Evgen V. Feller**,
lekarnar, **Stubica donja, Elzatrž št. 67, Hrvatska.**

Vzgojišče za deklice (internat)

v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem. Sprejmejo se
deklice, ki hočejo obiskovati gimnazijo, učiteljske
ali meščanske šole v Velikovcu, ljudskošolske učenke,
ki hočejo obiskovati javno petrazredno dekliško šolo
v „Narodni šoli“ in večje, šoli odrasle deklice, ki
želi obiskovati gospodinjstvo šolo v „Narodni šoli“.
Začetek novega šolskega leta se bo pravočasno na-
znanil, na gospodinjstvo šoli se pa začne zimski tečaj
dne 1. novembra 1920. Nadaljna pojasnila dajejo
šolske sestre v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu.